

Европейска служба за помощ при оценяване на ОСП

НАСОКИ

ИЗГОТВЯНЕ НА ПЛАНОВЕ ЗА ОЦЕНКА

ЯНУАРИ 2023 Г.

This document contains the translation of the guidelines "Design of Evaluation Plans" March 2023. The translation is intended to make the guidelines more helpful and accessible to different stakeholders. Note: The translated text has not been subject to a layout and editorial check. The final reference text is the English version of the guidelines available at the following [link](#).

Бележка относно авторските права

© Европейски съюз, 2023 г.

Възпроизвеждането е разрешено, при условие че се посочи източникът.

Препоръчителен текст на позоваването:

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ — Генерална дирекция „Земеделие и развитие на селските райони“ — Отдел А.3 (2023 г.): Насоки. Изготвяне на планове за оценка. Брюксел, януари 2023 г.

Декларация за отказ от отговорност:

Изложените в настоящата публикация информация и възгледи са тези на автора(-ите) и не отразяват непременно официалното становище на Комисията. Комисията не гарантира точността на данните, включени в настоящата публикация. Нито Комисията, нито друго действащо от нейно име лице може да носи отговорност за евентуалната употреба на съдържащата се в нея информация.

Европейската служба за помощ при оценяване на ОСП отговаря за осигуряването на подкрепа за дейностите по мониторинг и оценка на равнището на ЕС и държавите членки. Тя работи под ръководството на отдел А.3 „Изпълнение на политиката“ на ГД „Земеделие и развитие на селските райони“ на Европейската комисия (ЕК). Европейската служба за помощ при оценяване на ОСП подпомага всички заинтересовани страни в областта на оценяването, по-специално ГД „Земеделие и развитие на селските райони“, националните органи, управляващите органи и оценителите, като разработва и разпространява подходящи методологии и инструменти; събира и осъществява обмен на добри практики; изгражда капацитет и осъществява комуникация с членове на мрежата по свързани с оценката теми.

Допълнителна информация за дейността на Европейската служба за помощ при оценяване на ОСП е на разположение в интернет чрез сървъра Europa (https://eu-cap-network.ec.europa.eu/eu-cap-network/support/european-evaluation-helpdesk_bg).

Европейска служба за помощ при оценяване на ОСП

Rue Belliard 12, Brussels, Белгия

+32 2 808 10 24

evaluation@eucapnetwork.eu

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на съкращенията	iv
Благодарности	v
Въведение	1
1. Правната рамка	4
2. Резюме на плана за оценка	7
3. Основно съдържание на плана за оценка	9
3.1 Цели и потребности от оценката	11
3.2 Управление и координация	16
3.3 Картографиране на заинтересованите страни.....	20
3.4 График.....	24
3.5 Данни и информация	28
3.6 Съобщения и последващи действия.....	32
3.7. Ресурси, техническа подкрепа и изграждане на капацитет	37
Приложение — Определения на критериите за оценка	40

ТАБЛИЦИ

Таблица 1 — Резюме на плана за оценка (минимално и препоръчително съдържание)	7
Таблица 2 — Предложено съдържание за раздел 1 от плана за оценка	11
Таблица 3 — Предложено съдържание за раздел 2 от плана за оценка	16
Таблица 4 — Предложено съдържание за раздел 3 от плана за оценка	20
Таблица 5 — Предложено съдържание за раздел 4 от плана за оценка	24
Таблица 6 — Предложено съдържание за раздел 5 от плана за оценка	28
Таблица 7 — Предложено съдържание за раздел 6 от плана за оценка	32
Таблица 8 — Предложено съдържание за раздел 7 от плана за оценка	37

ФИГУРИ

Фигура 1 — Минимална структура на плана за оценка	9
Фигура 2 — Връзки между различните раздели от плана за оценка	9

КАРЕТА

Карета 1 — Определения, използвани за критериите за оценка	40
--	----

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

AKIS	Система за знания и иновации в селското стопанство
ГРЕ	Годишна работна единица
ОСП	Обща селскостопанска политика
МЦ	Междусекторна цел
ЕК	Европейска комисия
ФИ	Финансов инструмент
ДЗЕС	Добро земеделско и екологично състояние
МГД	Местна група за действие
МиО	Мониторинг и оценка
УО	Управляващ орган
ДЧ	Държава членка
РКИМО	Рамка за качество на изпълнението, мониторинг и оценка
СЦ	Специфична цел

БЛАГОДАРНОСТИ

Насоките са изготвени от международен екип от експерти по оценяване, включващ Costas Apostolopoulos, Neringa Viršilienė и Sari Rannanpää. Допълнителен принос дадоха Maria Coto, Jérôme Papereou и Stephanie Vella. Работата е координирана от Европейската служба за помощ при оценяване на ОСП под ръководството на Marili Parissaki. Valdis Kudiņš и Hannes Wimmer извършиха оценка на качеството и съгласуваността. Brigit Zomer, Steve Gillman и Jules Vincent подпомогнаха цялостното качество и визуалното представяне на окончателните насоки.

Представители на ГД „Земеделие и развитие на селските райони“ допринесоха за съгласуваността на насоките с политическата рамка на ЕС.

Представители на държавите членки коментираха работните версии на насоките по време на консултацията на дискуссионната група през ноември 2022 г.

ВЪВЕДЕНИЕ

Значение на оценката: защо оценяваме стратегическите планове по ОСП

Оценките се извършват, защото осигуряват значителни ползи за по-добро и по-ефективно планиране и изпълнение на политиките. По-конкретно оценките на стратегическите планове по ОСП са полезни за:

- доказване на напредъка и постиженията на стратегическите планове по ОСП и обосноваване на използваното финансиране;
- предоставяне на информация, която може да подобри насочеността на интервенциите и следователно да повиши ефективността на политиката;
- осигуряване на отчетност и прозрачност при изпълнението на стратегическия план по ОСП;
- осигуряване на канал за комуникация между управляващия орган (УО) и основните заинтересовани страни, участващи в изготвянето и изпълнението на плана, включително Европейската комисия;
- предоставяне на данни и солидна аналитична база за изготвяне на бъдещи планове/политики;
- осигуряване на непрекъснат процес на обучение и усъвършенстване, който допринася за по-добро качество на изпълнението и бъдещото изготвяне на плановете.

С правните изисквания се определят условията, които гарантират извършването на оценките. През периода 2023—2027 г. от държавите членки се изисква да оценяват своите стратегически планове по ОСП по време на изпълнението им и след него (последваща оценка). В съответствие с правните изисквания, посочени в член 140 от Регламент (ЕС) 2021/2115, оценките служат за подобряване на качеството на изготвянето и изпълнението на плановете.

Каква е обосновката за наличието на план за оценка

Планът за оценка е писмен документ, в който се описва как ще оценявате стратегическия план по ОСП, както и как възнамерявате да използвате резултатите от оценката, за да подобрите изпълнението и вземането на решения. В плана за оценка се изяснява как ще опишете „Какво“, „Как“ и „Защо е важно“ за Вашия стратегически план по ОСП.

За да изпълнят изискванията за оценка, държавите членки (ДЧ) разработват план за оценка, който отговаря на минималните изисквания, изброени в приложение II към Регламент (ЕС) 2022/1475¹. Планът за оценка съдържа, наред с другото, информация за планираните оценки през периода на изпълнение 2023—2027 г. и за последващата оценка през 2031 г.

¹ Член 4, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2022/1475.

Планът за оценка се представя на мониторинговия комитет най-късно една година след приемането на стратегическите планове по ОСП². Европейската комисия (ЕК) само се запознава с плана за оценка и не е необходимо да го одобрява. Въпреки това държавите членки представят на ЕК информация за дейностите по оценката и констатациите след разглеждане от мониторинговия комитет и не по-късно от един месец преди заседанието за годишен преглед³. Това, което трябва да се представи на ЕК, включва⁴:

- информация за дейностите по оценката и констатациите, по-конкретно за напредъка, постигнат при извършването на оценките, обобщенията на оценките и всички последващи действия във връзка с констатациите;
- всички изменения на плана за оценка.

Какви са ползите от плана за оценка

С плана за оценка се гарантира, че:

- ще бъдат проведени всички подходящи дейности по оценка;
- ще бъдат на разположение достатъчни и подходящи ресурси за извършване на всички необходими оценки;
- данните, необходими за оценките, ще бъдат на разположение своевременно и в подходящ формат.

По този начин с плана за оценка на държавите членки се дава възможност за:

- подобряване на планирането и структурата на оценките на стратегическия план по ОСП;
- подобряване на ориентацията на дейностите по мониторинг и оценка, установяване на ясна връзка между тях и привеждане в съответствие с приоритетните потребности на различните заинтересовани страни, участващи в стратегическия план по ОСП;
- подобряване на използването на резултатите от оценката, тяхната полезност, ефективното им интегриране, както и на съобщаването и разпространението им.

Цел на настоящите насоки

Насоките „Изготвяне на планове за оценка“ нямат задължителен характер. Целта на настоящите насоки е да се осигури минимално и препоръчително съдържание на плановете за оценка, което може да бъде допълнително адаптирано към нуждите на държавите членки.

Целта на настоящите насоки е в две посоки:

- да се предоставят указания за изготвянето на плана за оценка въз основа на минималното съдържание, което се изисква от правната рамка;

² Член 140 от Регламент (ЕС) 2021/2115.

³ Член 5 от Регламент (ЕС) 2022/1475.

⁴ Член 124, параграф 3, буква г) и член 124, параграф 4, буква в) от Регламент (ЕС) 2021/2115.

- да се предложи допълнително съдържание за плана за оценка, с цел да се насърчи по-доброто планиране, изпълнение и използване на оценките на равнището на държавите членки.

Целеви групи за настоящите незадължителни насоки

Основната целева група на настоящите насоки са управляващите органи на стратегическия план по ОСП, които отговарят за изготвянето на плана за оценка. Други целеви групи включват мониторинговия комитет и разплащателните агенции, които участват в изготвянето на плана за оценка.

Структура и съдържание на насоките

Насоките включват описание на основните елементи на плана за оценка, като се вземат предвид минималните правни изисквания. Освен това в тях се предлага допълнително съдържание за всеки раздел от плана за оценка, описани са основните термини, които трябва да се вземат предвид, дадени са примери по ключови въпроси, които трябва да се задават при изготвянето на всеки раздел от плана за оценка, и са подчертани връзките между отделните раздели. Насоките се допълват от инструментариум, който включва подробно описание на предложените работни стъпки за разработване на всеки раздел от плана за оценка.

1. ПРАВНАТА РАМКА

За изготвянето на плана за оценка държавите членки трябва да вземат предвид това, което е предвидено в съответните регламенти по отношение на това какво, кога и как трябва да бъде оценено.

Какво да се оценява

Държавите членки оценяват всяка специфична цел (СЦ) (общо 10) поне веднъж през периода на изпълнение, ако е уместно, в съответствие с интервенционната логика на стратегическия план по ОСП. СЦ може да бъдат оценявани поотделно или по групи (т.е. всеобхватни оценки, включващи няколко цели) в съответствие с интервенционната логика на стратегическия план по ОСП⁵. Ако дадена СЦ не се оценява по време на изпълнението, държавите членки следва да представят обосновка за това.

Конкретните интервенции или теми ще бъдат оценявани въз основа на потребностите от оценка на държавата членка, интервенционната логика на стратегическия план по ОСП и състоянието на изпълнение. Примери за такива теми са⁶:

- определяне на добавената стойност от LEADER;
- националната мрежа по ОСП;
- системата за знания и иновации в селското стопанство (AKIS);
- аспектите на околната среда и климата⁷.

Опростяването за крайните бенефициери и администрациите също е потенциална тема на оценката в контекста на ефикасността⁸.

Кога

В периода 2023—2027 г. ЕК и държавите членки ще трябва да предприемат оценки. В съответствие с член 140 от Регламент (ЕС) 2021/2115 държавите членки ще трябва да извършват два вида оценки:

- оценки през „периода на изпълнение“ (2023—2027 г.), въпреки че не са посочени точни дати;
- „последваща оценка“ до 31 декември 2031 г.

Оценките през периода на изпълнение следва да бъдат планирани по такъв начин, че резултатите да бъдат на разположение за обсъждането на следващата ОСП, т.е. след 2027 г. на равнището на ЕС, както и за следващия стратегически план по ОСП на равнището на държавите

⁵ Член 2, буква а) от Регламент (ЕС) 2022/1475.

⁶ Член 2, буква г) от Регламент (ЕС) 2022/1475.

⁷ В съответствие с член 109, параграф 2, буква а) от Регламент (ЕС) 2021/2115 (стандарт за ДЗЕС за земята и предварителни условия).

⁸ Член 1, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2022/1475.

членки. Когато е целесъобразно, държавите членки използват и данни от предходния програмен период 2014—2022 г.⁹

Как

Държавите членки следва да извършат изброените по-долу действия във връзка с оценката. Тъй като тези действия са типични за една рамка за оценка, може да се заключи, че държавите членки следва да създадат такава рамка, която включва:

- **Използването на относими критерии за оценка**, като се вземат предвид обхватът, видът и приемането на интервенцията по стратегическия план по ОСП¹⁰. Критериите за оценка са: ефективност, ефикасност, целесъобразност, съгласуваност и добавена стойност от Съюза (в **приложението** към настоящите насоки са дадени определенията на критериите за оценка в съответствие с насоките за по-добро регулиране)¹¹. Освен това държавите членки ще оценяват въздействията и във връзка с техния принос за постигането на общите цели на ОСП и на СЦ, които се разглеждат в съответния стратегически план на ОСП, като използват показатели за въздействието¹². Това означава, че ако дадена СЦ не е разгледана, няма изискване за оценка на въздействието. Необходимо е обаче да се представи обосновка¹³. Цялостното въздействие на стратегическия план по ОСП ще бъде оценено само при последващата оценка¹⁴.
- **Отчитането на териториалния обхват на интервенциите**, когато е целесъобразно. Това важи с особена сила за онези интервенции, които не се изпълняват на национално равнище, а на регионално или местно равнище¹⁵.
- **Определянето на основните елементи на оценката**. По отношение на критериите за оценка на ефективността в приложение I към Регламент (ЕС) 2022/1475 са включени допълнителни спецификации, а именно за всяка СЦ са определени основни елементи на оценката (пораждащи задължение за оценяване), както и фактори за успех¹⁶ (препоръчителни, без задължение). По другите критерии за оценка обаче приложение I не включва никакви спецификации.
- **Формулирането на въпроси за оценка и фактори за успех**, за да се преценят критериите за оценка на ефективността, ефикасността, целесъобразността, съгласуваността и добавената стойност от Съюза¹⁷. Факторите за успех в приложение I към Регламент (ЕО) 2022/1475 са само препоръчителни. През предходния програмен период имаше 30 общи за целия ЕС въпроси за оценка, придружени от критерии за преценка на ниво целева област и на ниво програма. През настоящия период всяка

⁹ Член 2, буква д) от Регламент (ЕС) 2022/1475.

¹⁰ Член 2, буква б) от Регламент (ЕС) 2022/1475.

¹¹ Член 1, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2022/1475.

¹² Член 140, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/2115.

¹³ Член 2, буква а) от Регламент (ЕС) 2022/1475.

¹⁴ Член 3, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2022/1475 и член 140, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/2115.

¹⁵ Член 2, буква в) от Регламент (ЕС) 2022/1475.

¹⁶ Терминът „фактори за успех“ заменя термина „критерии за преценка“, който се използваше през периода 2014—2020 г.

¹⁷ Член 1, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2022/1475.

държава членка може да разработи свои собствени въпроси за оценка, за да оцени горепосочените критерии за оценка.

- **Отчитането на всички относими общи показатели** (показатели за крайните продукти, резултатите, въздействието и контекста) за анализиране на последиците от стратегическите планове по ОСП по отношение на специфичните цели¹⁸. Нетните последици следва да бъдат изчислени за отделните показатели за въздействието, изброени в приложение III към Регламент (ЕС) 2022/1475¹⁹.
- **Използването на допълнителна относима информация** (количествена и качествена) **и специфични показатели**, различни от общите, ако е необходимо, за да се направят значими заключения относно въздействието на стратегическите планове по ОСП²⁰.

В регулаторната рамка се използва изразът „когато е целесъобразно“ в различни случаи, когато се посочва какво и как да се оценява. Това означава, че държавите членки следва да обърнат внимание на всички относими аспекти. Някои аспекти може винаги да са относими, като например добавената стойност от LEADER, която е включена във всички стратегически планове по ОСП и следователно следва да бъде оценявана от всички държави членки. Други аспекти може да са относими в някои държави членки, например териториалният обхват може да е относим в регионализираните държави членки и в по-малка степен относим в нерегионализираните държави членки.

¹⁸ Член 6, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2022/1475.

¹⁹ Член 6, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2022/1475.

²⁰ Член 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2022/1475.

2. РЕЗЮМЕ НА ПЛАНА ЗА ОЦЕНКА

Минималните изисквания за структурата и съдържанието на плана за оценка са описани в приложение II към Регламент (ЕС) 2022/1475 и са обобщени в таблицата по-долу. В съответствие с приложението планът за оценка съдържа седем раздела, изброени в първата колона по-долу. Минималното съдържание на плана за оценка е представено във втората колона по-долу. Третата колона съдържа допълнително препоръчително съдържание по всеки от разделите.

Държавите членки може да изберат да променят реда на разделите на плана за оценка, ако считат това за по-подходящо. Например, може да се твърди, че картографирането на заинтересованите страни е на първо място, тъй като е необходимо да се проведат консултации със заинтересованите страни за техните потребности, докато някои заинтересовани страни може също така да играят роля в предоставянето на данни или да допринесат за определянето на темите за оценка. В настоящите насоки се следва редът от приложение II към регламента, но това не означава, че следва да се спазва стриктно.

Таблица 1 — Резюме на плана за оценка (минимално и препоръчително съдържание)

Раздел от плана за оценка	Минимално съдържание (регламент)	Допълнително съдържание (препоръчително)
1. Цели и потребности	<ul style="list-style-type: none"> Цели и потребности от оценката Осигуряване на достатъчно предприети дейности 	<ul style="list-style-type: none"> Дейности по оценката Теми на оценката
2. Управление и координация	<ul style="list-style-type: none"> Механизми за мониторинг и оценка (МиО) Основни органи и отговорности 	<ul style="list-style-type: none"> Структури за ефективно управление на планирането, изпълнението и качеството на оценките Допълнителни структури за насърчаване на използването на констатациите от оценката
3. Картографиране на заинтересованите страни	<ul style="list-style-type: none"> Описание на съответните заинтересовани страни Потребности на заинтересованите страни Потребности от изграждане на капацитет (ще бъдат изпълнени в рамките на раздел 7) 	<ul style="list-style-type: none"> Карта на заинтересованите страни Класификация на заинтересованите страни Как да се използва картографирането на заинтересованите страни
4. График	<ul style="list-style-type: none"> Планиране на оценките: 	<ul style="list-style-type: none"> Пътна карта за оценките, включваща всички видове

	<ul style="list-style-type: none"> ○ принос към целите на ОСП през периода на изпълнение ○ оценка на специфични теми (например аспекти, свързани с околната среда и климата, мрежи на ОСП, LEADER, AKIS). ● Съпътстващи проучвания и други дейности по изследване и анализ 	дейности по оценката: оценки/проучвания в подкрепа на оценките, дейности за изграждане на капацитет, разработване на системи за мониторинг
5. Данни и информация	<ul style="list-style-type: none"> ● Договорености за обезпечаване наличието на данни ● Източници на данни ● Институционални договорености за предоставяне на данни и за качеството на данните ● Установяване на пропуски в данните и коригиращи действия ● Своевременно въвеждане в действие на системите за данни 	<ul style="list-style-type: none"> ● Обща рамка за оценка (включително примерни въпроси за оценка, фактори за успех, показатели и източници на данни) за установяване на пропуски в данните. ● Обучение на участниците по отношение на системите за управление на данни, ако е необходимо.
6. Съобщения и последващи действия	<ul style="list-style-type: none"> ● Подход за разпространяване на констатациите от оценката до целевите получатели ● Механизми за последващи действия и за използване на резултатите от оценката 	<ul style="list-style-type: none"> ● Описание на плана за съобщаване ● Цели за съобщаването на констатациите от оценката ● Роля на националните мрежи по ОСП
7. Ресурси, техническа подкрепа и изграждане на капацитет	<ul style="list-style-type: none"> ● Описание на ресурсите, необходими за изпълнение на плана за оценка (потребности по отношение на административния капацитет, данните, финансовите ресурси и информационните технологии) ● Описание на изпълнението на подпомагането по програмата (включително техническа подкрепа, дейности за изграждане на капацитет и подпомагане за оценка на МГД) 	<ul style="list-style-type: none"> ● Структуриран план за изграждане на капацитет за МГД за оценка на стратегиите за развитие на местно равнище

3. ОСНОВНО СЪДЪРЖАНИЕ НА ПЛАНА ЗА ОЦЕНКА

Настоящата глава включва описание на основното съдържание на плана за оценка, като се започне от минималните изисквания, посочени в регламента²¹, в седем раздела.

Фигура 1 — Минимална структура на плана за оценка

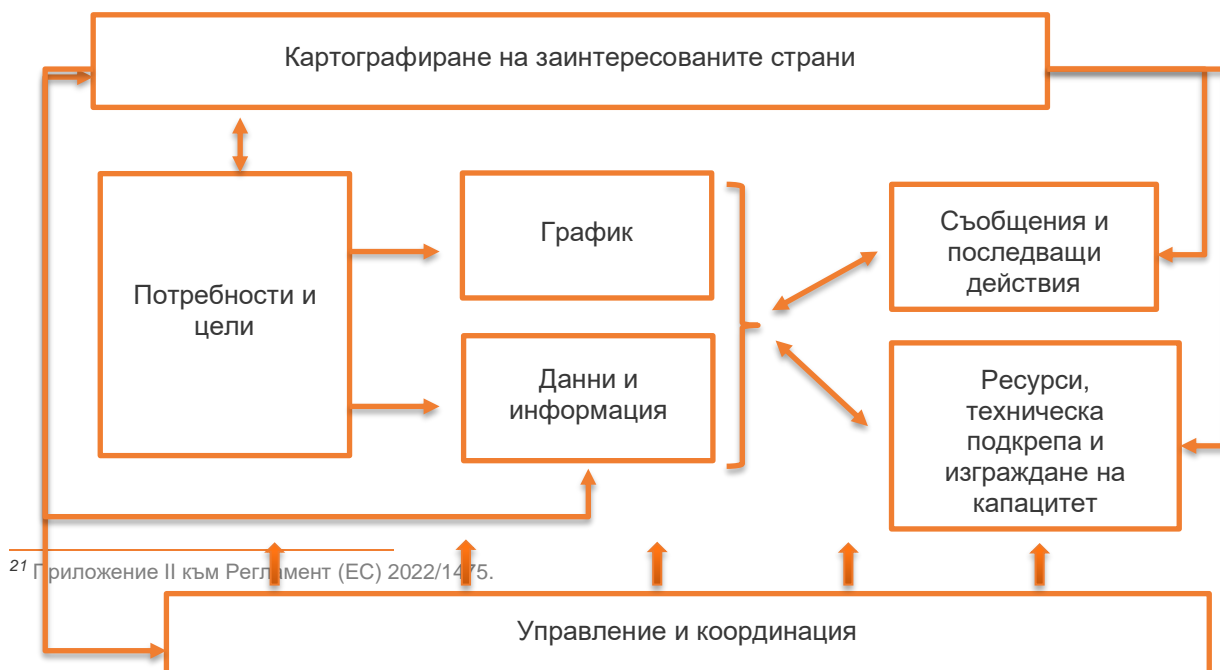
Източник: Служба за помощ при оценяване на ОСП (2023 г.)

Седемте раздела от плана за оценка са описани по-подробно в следващите глави. За всеки раздел е предложено минимално и допълнително съдържание. Минималните изисквания, посочени в приложение II към Регламент (ЕС) 2022/1475, са представени в **оранжево** каре. В настоящите насоки се предлага и допълнително съдържание, за което се предоставя обосновка. Връзките на всеки раздел от плана за оценка с другите раздели също са описани подробно и обобщени във фигура 2 по-долу.

Основните термини, които трябва да се вземат предвид при съставянето на всеки раздел от плана за оценка, са обяснени с цел постигане на общо разбиране на основните въпроси и понятия. Няколко основни въпроса, които трябва да се зададат, могат да насочат държавите членки към това какво следва да се вземе предвид при съставянето на съответния раздел от плана за оценка. Накрая е предложен примерен план за всеки раздел.

По-подробни стъпки, които трябва да се следват при разработването на всеки раздел от плана за оценка, са включени в инструментариума, свързан с настоящите насоки.

Фигура 2 — Връзки между различните раздели от плана за оценка

²¹ Приложение II към Регламент (ЕС) 2022/1475.

зточник: Служба за помощ при оценяване на ОСП (2023 г.)

3.1 Цели и потребности от оценката

Какво да включва този раздел от плана за оценка

В този раздел от плана за оценка следва да се посочат целите на плана за оценка и свързаните с оценката потребности. Обосновката на предложеното допълнително съдържание за настоящия раздел е представена в таблицата по-долу.

Таблица 2 — Предложено съдържание за раздел 1 от плана за оценка

Минимално съдържание ²²	Допълнително съдържание	Обосновка ²³
Изявление относно: <ul style="list-style-type: none"> • потребностите от оценката • целите на оценката Осигуряване на достатъчно предприети дейности	Дейности по оценката	Извършване на оценки, последващи действия по констатациите от тях — член 124, параграф 3, буква г) Докладване на дейностите по оценка и констатациите ²⁴
	Теми на оценката	Оценяване на СЦ в съответствие с интервенционната логика — член 2, буква а) Оценяване на конкретни интервенции/теми — член 2, буква г) Оценяване на опростяването — член 1, параграф 3
<p>Връзки на този раздел с други раздели от плана за оценка</p> <p><u>Раздел 2 — Управление и координация</u> е всеобхватен елемент от плана за оценка, тъй като може да има различни органи/изпълнители, които да отговарят за различни части от плана за оценка.</p> <p><u>Раздел 3 — Картографиране на заинтересованите страни:</u> по време на картографирането заинтересованите страни може да дадат своя принос по отношение на потребностите и целите на оценката и да предложат теми за оценка, които отговарят на техните потребности.</p> <p><u>Раздел 4 — График:</u> изборът на теми и дейности ще се отрази на графика при планиране на оценките. Освен това дейностите могат да бъдат свързани с изграждането на капацитет, данни и информация за оценяване, ако дейностите по оценката се отнасят до системите за данни/информация и преодоляването на пропуските в данните, както и с техническа подкрепа, ако се отнасят до предоставянето на подкрепа на МГД.</p> <p><u>Раздел 7 — Ресурси, техническа подкрепа, изграждане на капацитет:</u> окончателният избор на теми и дейности за оценка ще зависи от наличните ресурси, както човешки (оценители и капацитет за оценка), така и финансови (наличен бюджет за оценки).</p>		

²² Приложение II, точка 1 от Регламент (ЕС) 2022/1475 и член 140, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2021/2115.

²³ Посочените членове се отнасят до Регламент (ЕС) 2022/1475.

²⁴ Член 5 от Регламент (ЕС) 2022/2115.

Основни термини, които да се имат предвид

Изявление относно **целите на плана за оценка и потребностите**, свързани с оценката, с цел да обезпечи предприемането на достатъчни и подходящи **дейности за оценка**, по-специално за да се представи **информацията, необходима за управлението на програмата**, да се **осигури информация за следващия програмен период на политиката** и да се гарантира, че **данните, необходими за оценката на стратегическите планове по ОСП, са налични**.

Целите на оценката, които трябва да бъдат включени в плана за оценка, могат да обхващат едно или повече от три нива:

- стратегическо ниво, при което оценките отразяват ситуацията на национално ниво по отношение на оценяването на приноса на стратегическия план по ОСП за постигане на общите цели на ОСП и съответните СЦ²⁵;
- на регионално равнище, при което оценките могат да оценяват интервенциите на стратегическите планове по ОСП, изпълнявани на регионално или местно равнище²⁶;
- тематично ниво (на национално или регионално равнище), при което оценките могат да оценяват конкретна тема от интерес или приоритет за дадена държава членка.

Най-напред могат да се определят **потребностите от оценката**. Те могат да произтичат от интервенционната логика на стратегическия план по ОСП и от потребностите на управляващите органи и други заинтересовани страни. При определянето на потребностите от оценка може да се използва и опитът от предишни програмни периоди.

Чрез ясно описание на потребностите от оценка и на целите на плана за оценка ще се даде възможност за разработване и изпълнение на подходящи **дейности по оценка в контекста на стратегическия план по ОСП**. Дейностите по оценка са дейности, които управляващите органи и други заинтересовани страни трябва да извършат, и те могат да се разделят на три вида:

- дейности, свързани с разработването на системи за мониторинг и оценка (правила, процедури, правни актове, данни, информационни системи и др.). Чрез тези дейности ще се осигури наличието на **данни, необходими за оценките на стратегическия план по ОСП**;
- разработване и извършване на оценки (по СЦ или по специфични теми) и проучвания в подкрепа на оценките, включително разпространение и последващи действия във връзка с резултатите от оценките;
- дейности, свързани с изграждането на капацитет за оценка.

Дейностите по оценката може да се предприемат в различни времеви моменти за различни цели.

²⁵ Навсякъде в документа специфичните цели (СЦ) се отнасят до деветте СЦ и междусекторната цел (МЦ), както е описано в член 6, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕС) 2021/2115.

²⁶ Член 2, буква в) от Регламент (ЕС) 2022/1475.

- a) По време на програмния период, за да се **предостави информация, необходима за управлението на програмата**, по-специално за:
- оценяване на СЦ в съответствие с всеки стратегически план по ОСП и неговата интервенционна логика. При дейностите по оценката също така се взема предвид дали оценяването ще бъде по СЦ или чрез всеобхватни оценки, обхващащи няколко СЦ²⁷;
 - оценяване на стратегическия план по ОСП, като се използват относимите критерии за оценка, и оценка на въздействието²⁸;
 - включване в дискусиите за планиране и подготовка на следващия период на политиката (след 2027 г.);
 - **осигуряване на наличието на данни, необходими за оценката на стратегическия план по ОСП²⁹**, а именно държавите членки трябва да:
 - o гарантират, че оценителите разполагат с данни, за да изпълняват своите задължения във връзка с мониторинга и оценката;
 - o сключват необходимите договорености с националните, и когато е целесъобразно, с регионалните статистически единици, научноизследователски центрове, предприятия и доставчици на данни, за да обезпечат наличието на данни.
- b) След програмния период с цел **предоставяне на информация за бъдещия период на политиката (след 2034 г.)**, по-конкретно за:
- оценяване на стратегическия план по ОСП и неговото изпълнение въз основа на всеки от критериите за оценка: ефективност, ефикасност, целесъобразност, съгласуваност и добавена стойност от Съюза и въздействие³⁰.

Основни въпроси, които да се обмислят

- **Какви потребности от оценка, свързани със стратегическия план по ОСП, съществуват?**

Това е отправната точка за определяне на целите на плана за оценка. Подвъпросите тук може да включват:

- o Кои са основните потребности, които определят интервенционната логика в стратегическия план по ОСП?
- o Има ли допълнителни потребности от оценка?

²⁷ Член 2, буква а) от Регламент (ЕС) 2022/1475.

²⁸ Член 2, буква б) от Регламент (ЕС) 2022/1475.

²⁹ Член 7 от Регламент (ЕС) 2022/1475.

³⁰ Член 3 от Регламент (ЕС) 2022/1475.

- Какви други потребности от информация, свързани със стратегическия план по ОСП, съществуват? Кои от тях могат да бъдат изпълнени чрез оценка?
- По какъв начин дейностите в плана за оценка отчитат потребностите на различните заинтересовани страни от оценката (определени в процеса на картографиране на заинтересованите страни в раздел 3 от плана за оценка)?
- Може ли планът за оценка да бъде съобразен с новопоявилите се потребности от оценка?

● **Какви са целите на плана за оценка?**

Въз основа на потребностите може да бъдат определени целите на плана за оценка. Допълнителните подвъпроси тук може да включват:

- Как планът за оценка може да отговори на определените потребности от оценка?
- Какви видове оценки ще бъдат включени в плана за оценка, например оценки на процеса, оценки, ориентирани към резултатите, оценки на въздействието и др.
- Кои СЦ и теми ще бъдат оценени през периода на изпълнение, включително обосновка за евентуални СЦ, които може да не бъдат оценени?
- Коя е целевата аудитория на плана за оценка? (като се вземат предвид заинтересованите страни и техните потребности, както и предвидените дейности за оценка)
- Какви ресурси са на разположение, за да се конкретизират по-добре амбициите на целите на плана за оценка?
- Какво е актуалното състояние на системите за събиране на информация и данни? До каква степен целите на плана за оценка следва да обхващат тяхното актуализиране/усъвършенстване, за да се гарантира наличието на данни, необходими за оценката на стратегическия план по ОСП?

● **Какви дейности по оценка следва да включва планът за оценка?**

По-конкретните подвъпроси може да включват:

- Доколко подробен трябва да бъде планът за оценка? Например той може да бъде:
 - стратегически (общ план с многогодишен работен план, последван от годишни планове за действие);
 - подробен (с подробен план за изпълнение, включващ всички очаквани дейности по оценка, теми и подкрепящи проучвания).

● **Съгласувани ли са потребностите от оценка, целите на плана за оценка и предвидените дейности по оценка?**

По-конкретните подвъпроси може да включват:

- Доколко подробен трябва да бъде планът за оценка? Например планът за оценка може да бъде:

- стратегически (общ план с многогодишен работен план, последван от годишни планове за действие);
 - подробен (с подробен план за изпълнение, включващ всички очаквани дейности по оценка, теми и подкрепящи проучвания).
- **Съгласувани ли са потребностите от оценка, целите на плана за оценка и предвидените дейности по оценка?**

Съгласуваността следва да се провери дали е двупосочна:

- До каква степен планираните дейности могат да задоволят потребностите и целите на оценката?
- До каква степен съществува последователност от потребностите от оценката към целите и към планираните дейности?

Териториални аспекти

- Избор на теми за оценка: това може да се окаже специфично предизвикателство в регионализираните държави, тъй като интересите и потребностите може да се различават в отделните региони. За тази цел е възможно:
 - Създаване на механизми за колективно вземане на решения/приоритизиране с участието на всички региони.
 - Изготвяне на типология на проблемите в зависимост от това дали:
 - те са от общ интерес за всички региони;
 - те са от специфичен интерес за един или повече региони.
- Включване на териториалния въпрос във всяка оценка: в регионализирани държави членки с всяка тема за оценка следва да се оценява специално конкретната ситуация в отделните региони. Във всеки случай е полезно да се анализират различията между регионите, но също така и общите аспекти, за да може да се направят изводи или заключения за възможни взаимни поуки.

Примерен план за този раздел

1. Цели на плана за оценка
2. Потребности от оценката
3. Планирани дейности по оценка, по вид
4. Планирани теми за оценка

3.2 Управление и координация

Какво да включва този раздел от плана за оценка

В този раздел от плана за оценка следва да се опишат механизмите за мониторинг и оценка на програмата за развитие на селските райони, като се посочат основните органи, участващи в тези процеси, и техните отговорности. Обосновката на предложеното допълнително съдържание за раздела за управление и координация е представена в таблицата по-долу.

Таблица 3 — Предложено съдържание за раздел 2 от плана за оценка

Минимално съдържание ³¹	Допълнително съдържание	Обосновка
Описание на механизмите за МиО Основни участващи органи и отговорности	Структури за ефективно управление на планирането, изпълнението и качеството на оценките	Структури като ръководни групи за оценка и консултативни групи за оценка могат да подобрят планирането, изпълнението и качеството на оценките. Често има объркване по отношение на ролята и функциите на тези групи и тяхната роля следва да бъде ясно описана в плана за оценка.
	Допълнителни структури за насърчаване на използването на констатациите от оценката	Такива могат да бъдат обмислени, когато това е уместно за подобряване на използването на констатациите от оценката при разработването и прилагането на политиката.

Връзки на този раздел с други раздели от плана за оценка

В раздел 3 — Картографиране на заинтересованите страни се разглеждат заинтересованите страни при планирането на дейностите по оценка и заинтересованите страни, които имат потребности от знания и компетентност в областта на оценяването. Някои от тези заинтересовани страни също са част от механизмите за управление и координация.

Раздел 6 — Съобщения и последващи действия във връзка с резултатите от оценката: определят се най-важните целеви групи за резултатите от оценката.

В раздели 2, 3 и 6 (управление, картографиране на заинтересованите страни и съобщения) се описват заедно основните заинтересовани страни в системата за оценка.

Освен това участниците/органите, участващи в управлението и координацията, допринасят за потребностите и целите на плана за оценка (раздел 1), графика на дейностите по оценката (раздел 4), предоставянето на данни и информация (раздел 5), както и за организирането и предоставянето на техническа подкрепа и изграждането на капацитет (раздел 7).

³¹ Приложение III, точка 2 от Регламент (ЕС) 2022/1475.

Основни термини, които да се имат предвид

Минимално съдържание: Кратко описание на **механизмите за мониторинг и оценка** на стратегическия план по ОСП, като се посочват основните **участващи органи** и техните **отговорности**.

Този раздел от плана за оценка е посветен на **управлението**³² — термин, отнасящ се до интерактивните процеси, чрез които основните заинтересовани страни от хранително-вкусовата промишленост и селските райони насочват оценките на стратегическия план по ОСП към колективно договорени подобрения в планирането, изпълнението и по-широкото използване на резултатите от тях.

Под механизми за мониторинг и оценка се разбира системата от участници, дейности и механизми, създадена за мониторинг и оценка на изпълнението на стратегическите планове по ОСП.

Въз основа на правните разпоредби държавите членки трябва да:

- определят основните органи, участващи в механизмите за мониторинг и оценка на стратегическия план на ОСП;
- определят ролята и отговорностите на тези органи при мониторинга и оценката на стратегическия план по ОСП.

Сред **участващите органи** са определените от съответните разпоредби, например:

- управляващият орган, който гарантира, че планът за оценка е налице и че оценките съответстват на системата за мониторинг и оценка³³;
- мониторинговият комитет, който разглежда напредъка в извършването на оценките и последващите действия по констатациите от тях³⁴ и също така ще даде своето становище относно плана за оценка и неговите изменения³⁵;
- националната мрежа по ОСП, която чрез работа в мрежа ще допринесе за капацитета и дейностите за мониторинг и оценка³⁶; националната мрежа по ОСП ще изпълнява или ще си сътрудничи с управляващия орган при изпълнението на дейности за обучение и изграждане на капацитет за подобряване на уменията на лицата, участващи в оценките на стратегическия план по ОСП³⁷.
- разплащателната агенция, като орган, отговорен за управлението и контрола на разходите и предоставянето на данни за мониторинг³⁸;

³² Терминът „управление“ възникна поради неспособността на традиционните форми на управление да бъдат открити, приобщаващи, гъвкави и основани на реалността, тъй като те не отчитаха централното място на извънправителствените взаимодействия между публичните и частните участници. Стана ясно, че само ако признаем тези взаимодействия, можем да очакваме да постигнем компетентно и основано на знания вземане на решения, творческо решаване на проблеми и гъвкаво и добре координирано прилагане на политики (Ansell и Torfing, 2022 г.).

³³ Член 123, параграф 2, буква д) от Регламент (ЕС) 2021/2115.

³⁴ Член 124, параграф 3, буква г) от Регламент (ЕС) 2021/2115.

³⁵ Член 124, параграф 4, буква в) от Регламент (ЕС) 2021/2115.

³⁶ Член 126, параграф 3, буква е) от Регламент (ЕС) 2021/2115.

³⁷ Член 7, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2022/1475.

³⁸ Приложение IV, точка 2, буква а), подточка i) от Регламент (ЕС) 2022/1475.

- когато е целесъобразно, регионите могат да бъдат включени в изготвянето на плана за оценка и в мониторинга и оценката на регионалните интервенции на стратегическия план по ОСП³⁹;
- други съответни органи, които могат да съществуват в държавите членки, като звено за оценка, консултативни институти, ръководна група за оценка, технически работни групи и др.

Основни въпроси, които да се обмислят

- Кои са основните органи, които трябва да участват в мониторинга и оценката, и какви са техните отговорности? Подвъпросите тук може да включват:
 - Необходимо ли е освен мониторинговия комитет и националната мрежа по ОСП да се създадат други структури, които могат да подпомагат управлението на оценките (напр. ръководни групи) или да предоставят консултации за оценките (напр. консултативни групи)? Какви са техните задачи и отговорности?
 - Как са разпределени задачите и отговорностите във връзка с мониторинга и оценката между различните части на управляващия орган и други структури?
- Какви поуки могат да се извлекат от предишния програмен период и да се включат в новите механизми за управление и координация? (напр. проучване на последиците за управлението и координацията от обединяването на стълб 1 и стълб 2 в един стратегически план по ОСП)
- Каква е ролята на органите за управление и координация при прегледа или утвърждаването на промените в плана за оценка?
- Как следва да се прилагат механизмите за управление? Вариантите могат да включват например: а) работа в мрежа; б) правно обвързващи механизми?

Териториални аспекти

- Каква е очакваната роля на регионите в процедурите и структурите за управление и координация?
- Какви механизми ще се очакват, за да се осигури адекватна координация и взаимовръзка с регионите и между регионите?
- Каква е ролята на националната мрежа по ОСП в това отношение?
- Какви координиращи участници в регионите са необходими и каква е тяхната роля и описание?

Примерен план за този раздел от плана за оценка

1. Основни заинтересовани страни и органи за управление и координация на оценките

³⁹ Съображение 120 от Регламент (ЕС) 2021/2115.

2. Структури за подобряване на планирането, изпълнението и качеството на оценките
3. Допълнителни структури за управление и координация на оценките

3.3 Картографиране на заинтересованите страни

Какво да включва този раздел от плана за оценка

В този раздел от плана за оценка следва да се опишат съответните заинтересовани страни, техните потребности от оценка, както и потребностите им от изграждане на капацитет съгласно изискванията на приложение II към Регламент (ЕС) 2022/1475. Въз основа на тези правни разпоредби държавите членки следва да:

- определят всички заинтересовани страни, включително тези, които не са представени в мониторинговия комитет;
- определят техните потребности, свързани с дейностите по оценката;
- определят ролята им в оценката на стратегическия план по ОСП и, когато е целесъобразно, да оценят потребностите им от изграждане на капацитет, за да могат да изпълняват тази роля.

В настоящите насоки се предлага допълнително съдържание за раздела за картографиране на заинтересованите страни, както е показано в таблицата по-долу.

Таблица 4 — Предложено съдържание за раздел 3 от плана за оценка

Минимално съдържание ⁴⁰	Допълнително съдържание	Обосновка
Кратко описание на съответните заинтересовани страни Техните потребности от оценка	Карта на заинтересованите страни	Чрез картата на заинтересованите страни може да се състави изчерпателен списък на съответните заинтересовани страни. Тези действия имат двояка цел: да се определят и разберат заинтересованите страни, които имат отношение към стратегическия план по ОСП и неговата оценка.
Техните потребности от изграждане на капацитет (когато е целесъобразно)	Класификация на заинтересованите страни	С класификацията ще се предостави информация за правомощията/представителността и интересите на различните заинтересовани страни. Класификацията ще спомогне за групирането им в зависимост от потенциала им да повлияят или да бъдат повлияни от стратегическия план по ОСП и неговата оценка. Този потенциал ще даде информация за това дали и как да се ангажира всяка от заинтересованите страни, на кой етап от процеса на оценяване и как това ангажиране да бъде най-ефективно.

⁴⁰ Приложение III, точка 3 от Регламент (ЕС) 2022/1475.

	Как да се използва картографирането на заинтересованите страни	Картографирането ще помогне да се вземе решение за най-подходящите заинтересовани страни и/или структури за управление на оценката във връзка с планирането, възлагането на обществени поръчки, изпълнението, контрола на качеството, разпространението и последващите действия във връзка с резултатите от оценката.
--	--	---

Връзки на този раздел с други раздели от плана за оценка

- **Раздел 1 — Цели и потребности:** потребностите от оценка до известна степен ще определят кои са съответните заинтересовани страни, към които да се обърнете, докато обменът на идеи със заинтересованите страни ще помогне да се установят техните потребности, които могат да бъдат включени в потребностите от оценка.
- **Раздел 2 — Механизми за управление и координация:** някои заинтересовани страни ще бъдат част от структурата за управление на оценката в държавата членка.
- **Раздел 7 — Ресурси, техническа подкрепа и изграждане на капацитет:** картографирането на заинтересованите страни ще даде информация и за дейностите за техническа подкрепа, тъй като може да се наложи да се планира и осъществи изграждане на капацитет за заинтересованите страни.

Основни термини, които да се имат предвид

Кратко описание на **съответните заинтересовани страни** по член 4, параграф 2 от регламента за изпълнение, включително обяснение на причините, поради които те са били взети предвид, и техните потребности във връзка с дейностите по оценка и по целесъобразност с изграждането на капацитет.

Картографиране на заинтересованите страни: това е сравнително нов елемент от плана за оценка, според който *„В плана за оценка държавите членки определят съответните заинтересовани страни, които да бъдат взети предвид при планирането на дейностите по оценка и изграждане на капацитет. Когато е целесъобразно, държавите членки определят заинтересовани страни, които не са членове на мониторинговия комитет“*⁴¹.

Съответни заинтересовани страни: това е термин, споменат в съответните регламенти на ЕС⁴², но не е уточнено кои са те. Всяка държава членка трябва да определи тези, които са съответни за конкретните дейности, следователно тук — за планиране на дейностите по оценка и изграждане на капацитет. Освен това, когато е целесъобразно, се определят и други заинтересовани страни извън членовете на мониторинговия комитет.

Основни въпроси, които да се обмислят

- Кои са основните заинтересовани страни от плана за оценка?

⁴¹ Член 4, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2022/1475.

⁴² Регламент (ЕС) 2022/1475 и Регламент (ЕС) 2021/2115.

- Сред заинтересованите страни, с които са проведени консултации в контекста на стратегическия план по ОСП, има ли такива, които са съответни заинтересовани страни по плана за оценка?
- Кои заинтересовани страни имат роля в предоставянето на данни и в използването на резултатите от оценката?
- Какви са техните интереси и характеристики (напр. организация, от която идват, и роля)?
- Кои заинтересовани страни участват в управлението и координацията на плана за оценка и в каква роля? (връзка с раздел 2 от плана за оценка)
- Какви са техните потребности във връзка с дейностите по оценката? (включва се в раздел 1 от плана за оценка)
- Какви потребности имат от изграждане на капацитет? (връзки към раздел 7 от плана за оценка)
- Как трябва да бъдат включени заинтересованите страни в дейностите по оценка?

Териториални аспекти

В случай на регионализирани държави е необходимо да се обърне специално внимание на този раздел от плана за оценка, като се изяснят следните въпроси:

- Каква е очакваната роля на регионите в развитието на процеса на оценяване? Последващите въпроси за отговорностите и задачите могат да бъдат:
 - Каква роля ще имат те при изготвянето на плана за оценка и избора на теми за оценка?
 - Каква роля ще имат те при предоставянето на информация, свързана с оценката?
 - Каква роля ще имат те при интегрирането на резултатите от оценката?
 - Необходима ли е подкрепа за регионите, за да се свържат с определени участници?
- Кои конкретни участници (участващи в изпълнението на стратегическия план по ОСП във всеки регион) се очаква да участват в процеса на оценяване, по какъв начин и с какви механизми се очаква да се подкрепят взаимовръзките?
- С кои участници в процеса на оценяване ще трябва да се свържат регионите?
- Как ще бъде укрепен капацитетът за оценяване на участниците на регионално равнище? В кои конкретни дейности за изграждане на капацитет следва да участват регионалните участници?

Примерен план за този раздел

1. Определяне на заинтересованите страни
2. Класификация на заинтересованите страни (карта на заинтересованите страни)

3. Използване на картографирането на заинтересованите страни
4. Потребности от изграждане на капацитет на заинтересованите страни

3.4 График

Какво да включва този раздел от плана за оценка

В този раздел от плана за оценка следва да се опишат основните етапи на оценките и ориентировъчните срокове за оценките и проучванията в подкрепа на оценките, включително причините за това планиране (т.е. защо са избрани различни срокове). Може да се включи следното:

- списък на оценките за оценяване на приноса на стратегическия план по ОСП за постигане на целите на ОСП и ориентировъчни срокове;
- списък на оценките за оценяване на специфични теми и ориентировъчни срокове (да се отбележи, че специфичните теми може да бъдат избрани като подходящи от всяка държава членка⁴³);
- списък с подкрепящи проучвания и други научноизследователски и аналитични дейности за целите на оценките;
- списък на други дейности за оценка и техните срокове (напр. дейности за изграждане на капацитет, разработване на системи за мониторинг и др.);
- пътна карта на оценките (обединяваща горепосочените точки).

В настоящите насоки се предлага допълнително съдържание за раздела за графика, както е показано в таблицата по-долу.

Таблица 5 — Предложено съдържание за раздел 4 от плана за оценка

Минимално съдържание ⁴⁴	Допълнително съдържание	Обосновка
Ориентировъчно планиране на оценките и проучванията в подкрепа на оценката Обосноваване на избора	Пътна карта за оценките	<p>За да се добави стойност към графика, с пътна карта с график и крайни срокове се представя пълна картина на това какви да са дейностите по оценка и кога да се извършват.</p> <p>Включват се всички видове дейности по оценка: оценки/проучвания в подкрепа на оценките, дейности за изграждане на капацитет, разработване на системи за мониторинг. Последното е от значение при планирането на данните, необходими за оценките.</p> <p>Вземат се предвид всички рискове, свързани със сроковете.</p> <p>Цялостната рамка за оценка може да се обмисли, за да се определят основните етапи.</p>
<p>Връзки на този раздел с други раздели от плана за оценка</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Раздел 1 — Цели и потребности</u>: темите за оценка и другите дейности ще бъдат основата за изготвяне на графика. Те ще бъдат определени в раздел 1 от плана за оценка и в зависимост от 		

⁴³ Приложение III, точка 4, буква б) от Регламент (ЕС) 2022/1475.

⁴⁴ Приложение III, точка 4 от Регламент (ЕС) 2022/1475.

избрания подход (по-стратегически или по-подробен план за оценка) техните ориентировъчни срокове ще бъдат представени в графика.

- Раздел 2 — Управление и координация е всеобхватен елемент, тъй като в разработването на графика може да се наложи да бъдат включени някои управляващи органи/участници, отговарящи за координацията/изпълнението на дейностите по оценка.
- Изискванията от раздел 5 — Данни и информация ще се използват и за някои от дейностите по оценката, поради което всички дейности по подготовка/събиране на данни също трябва да бъдат включени в графика.
- Раздел 7 — Ресурси, техническа подкрепа и изграждане на капацитет: наличните за оценките ресурси (човешки, финансови, технически) също ще определят амбициозността на дейностите по оценката и ще бъдат отразени в графика. Например, ако са необходими дейности в областта на информационните технологии или изграждането на капацитет, те следва да бъдат планирани с определени ориентировъчни срокове.

Основни термини, които да се имат предвид

Ориентировъчно планиране на оценките и проучванията в подкрепа на оценката, които трябва да се извършат по време на програмния цикъл, както и **мотивите за направения избор**, включително:

- оценки за оценяване на **приноса на стратегическите планове по ОСП към целите на ОСП**, които трябва да бъдат извършени по време на изпълнението на стратегическия план по ОСП;
- когато е целесъобразно — оценките за **оценяване на специфични теми**, посочени в член 2, буква д) от регламента за изпълнение;
- подкрепящи проучвания и други научноизследователски и аналитични дейности** за целите на оценките.

Ориентировъчно планиране на оценките: става въпрос за ориентировъчни срокове, които следва да указват очакваната продължителност, началото и края на всеки процес. Сроковете са „ориентировъчни“, за да се осигури гъвкавост, като се взема предвид продължителността на периода на изпълнение. Може да се предвиди годишно преразглеждане/адаптиране на графика.

Планирането изисква „планиране отзад напред“ (като се започне от последната стъпка в процеса), за да се гарантира, че резултатите са налични навреме. За тази цел може да се наложи държавите членки да определят основни етапи за оценка — оценка по време на изпълнението и последваща оценка. Въпреки че датата на последващата оценка е посочена в регламента⁴⁵, по отношение на оценките през периода на изпълнение държавата членка решава кога и как да бъдат извършени тези оценки.

⁴⁵ Член 140, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2021/2115.

Освен това планът за оценка трябва да съдържа **обосновка на направения избор**, което означава, че държавите членки следва да обяснят дали оценките, включително планираните проучвания за подкрепа, се основават на потребностите и целите на плана за оценка, интервенционната логика на стратегическия план по ОСП и очакваното изпълнение. Това ще гарантира спазването на минималните изисквания, като например оценяване на всички СЦ поне веднъж през периода на изпълнение. Освен това ще се гарантира, че всички дейности по оценката ще бъдат извършени в подходящия момент, за да се регистрират действителните последици.

Оценката на **приноса на стратегическия план по ОСП към целите на ОСП** следва интервенционната логика на стратегическия план по ОСП и следва да бъде съсредоточена върху: а) всяка СЦ, обхваната от плана, или б) всеобхватни оценки, обхващащи няколко цели, като се предоставя обосновка защо дадена цел не е оценявана през периода на изпълнение⁴⁶.

При **оценяването на специфични теми** следва да се вземат предвид както потребностите от оценка, така и интервенционната логика на стратегическия план по ОСП⁴⁷. Регламентът съдържа теми като аспекти, свързани с околната среда и климата, добавената стойност от LEADER, националните мрежи по ОСП и системата за знания и иновации в селското стопанство (AKIS).

Подкрепящите проучвания и други научноизследователски и аналитични дейности се отнасят до работа, предприета в подкрепа на оценките (напр. проучване за установяване на пропуски в данните, проучване за анализ или разработване на методологии за оценка, проучване за мониторинг на въздействието върху околната среда), но не са оценки.

Основни въпроси, които да се обмислят

- Как ще бъде организирана оценката на СЦ, специфичните теми и проучванията в подкрепа на оценката във времето, като се вземат предвид интервенционната логика и очакваните резултати от стратегическия план по ОСП?
- Какви са основните етапи на оценката, като се има предвид и бъдещият програмен период?
- Какво може да се вземе предвид при изготвянето на пътна карта на плана за оценка?
- Пътната карта може да предостави полезен преглед на това какво и кога следва да бъде оценено. Конкретните подвъпроси може да включват:
 - Какви дейности по оценка ще бъдат организирани и кога?
 - Какви подготвителни стъпки (напр. разработване на въпроси за оценка, подготовка на данни, разработване на методология, обявяване на търгове) са необходими, за да се осъществят планираните дейности по оценка?
 - Кога да се започне подготовката и да се обявят големи търгове и други подготвителни дейности?

⁴⁶ Член 2, буква а) от Регламент (ЕС) 2022/1475.

⁴⁷ Член 2, буква г) от Регламент (ЕС) 2022/1475.

- Какви са основните предизвикателства или рискове, свързани със сроковете?
- По какъв начин ориентировъчните срокове ще бъдат прецизирани (напр. план за оценка на стратегическо ниво, многогодишен работен план, годишен план за действие) и проследявани през програмния период?
- Какви са поуките от предходния период по отношение на сроковете за извършване на оценките?

Териториални аспекти

- Да се обмислят, ако е уместно, всякакви крайни срокове за регионите за предоставяне на информация/данни или друг принос, необходим за извършване на оценките на национално равнище.
- Координацията между участниците на регионално и национално равнище е от ключово значение, за да се осигури съгласуваност и допълняемост между двете равнища, например за да може определена информация да бъде изпратена от регионално на национално равнище и да бъде събрана и анализирана навреме, както и за да може процедурата да бъде точно описана и набелязана предварително.
- По подобен начин е необходимо да се гарантира, че някои препоръки или заключения от оценките могат да бъдат подходящо интегрирани от регионите в интервенциите, които се планират/управляват на регионално равнище.

Примерен план за този раздел

1. Списък на оценките за оценяване на приноса на стратегическия план по ОСП за постигане на целите на ОСП и ориентировъчни срокове
2. Списък на оценките за оценяване на специфични теми и ориентировъчни срокове
3. Списък с подкрепящи проучвания и други научноизследователски и аналитични дейности за целите на оценките и ориентировъчни срокове
4. Списък на други дейности за оценка и техните срокове (напр. дейности за изграждане на капацитет, разработване на системи за мониторинг и др.)
5. График и пътна карта на оценките (обединяващи горепосочените точки).

3.5 Данни и информация

Какво да включва този раздел от плана за оценка

В този раздел от плана за оценка следва да се анализира (анализът следва да се задълбочи в рамките на всяка конкретна оценка) каква информация ще бъде налична от системата за мониторинг и каква информация трябва да бъде допълнена от дейностите по оценка, за да се отговори адекватно на потребностите от оценка. Следва да се покаже, че всички необходими процедури и действия са анализирани и планирани, за да се гарантира, че системите за получаване на информация за адекватен мониторинг и оценка са въведени навреме.

В идеалния случай всички необходими данни и информация (включително, когато е целесъобразно, измервания на място, качествени данни от проучвания, интервюта и т.н.) следва да бъдат включени в системата за мониторинг от ранните етапи на изпълнението, за да могат да се използват за всички планирани оценки.

В настоящите насоки се предлага допълнително съдържание за раздела за данни и информация, както е показано в таблицата по-долу.

Таблица 6 — Предложено съдържание за раздел 5 от плана за оценка

Минимално съдържание ⁴⁸	Допълнително съдържание	Обосновка
Описание на механизмите за осигуряване на наличност на данни за МиО Основни източници на данни Институционални договорености за предоставяне на данни Договорености за контрол на качеството на данните Пропуски в данните	Обща рамка за оценка за установяване на пропуски в данните с примерни: <ul style="list-style-type: none"> ориентировъчни въпроси за оценка и фактори за успех показатели източници на данни Обучение на участниците по отношение на системите за управление на данни, ако е необходимо	Рамката за оценка е инструмент, който може да обедини по систематичен начин всички необходими и потенциални показатели и източници на данни, за да се помогне да се установят потребностите от данни и пропуските поне за показателите на РКМО, включително показателите за въздействие, които трябва да бъдат изчистени, изброени в приложение III към Регламент (ЕС) 2022/1475. Оценка трябва да се основават на показатели за крайните продукти, резултатите, въздействието и контекста — член 6, параграф 1 Може да се използват и други показатели и качествена и количествена информация — член 6, параграф 2 Може да се наложи провеждането на специални обучения за изграждане на капацитет на участниците в управлението на данните, като се има предвид новата типология на данните (новата архитектура на ОСП).

⁴⁸ Приложение III, точка 5 от Регламент (ЕС) 2022/1475.

действия за преодоляването им		
<p>Връзки на този раздел с други раздели от плана за оценка</p> <ul style="list-style-type: none"> • Раздел 1 — Цели и потребности: с темите и дейностите по оценката, а именно СЦ и темите, които ще бъдат оценявани, ще се предостави информация за договореностите за данните и информацията, за да се гарантира наличието на данни. • Раздели 2 и 3 — Управление и картографиране на заинтересованите страни: някои заинтересовани страни, посочени при картографирането или участващи в управлението, ще имат роля в договореностите за данни и информация, например някои заинтересовани страни може да бъдат доставчици на данни. • Раздел 4 — График: договореностите за данни и информация трябва да бъдат взети предвид в графика на плана за оценка, например, ако трябва да се създаде електронна система за събиране на данни, това трябва да бъде планирано. • Раздел 7 — Ресурси, техническа подкрепа и изграждане на капацитет: при планирането на ресурсите, необходими за мониторинг и оценка, както и при изграждането на капацитет, необходим за подобряване на уменията за събиране и управление на данни, следва да се вземат предвид и потребностите от данни и информация. 		

Основни термини, които да се имат предвид

Кратко описание на мерките по член 7, параграф 2 от регламента за изпълнение, за да се обезпечи **наличието на данни** за целите на мониторинга и оценката, включително определяне на **основните източници на данни**, които да се използват, **институционални договорености** за предоставяне на данни и договорености за контрол на качеството на данните. Този раздел следва също така да включва установяване на **пропуски в данните** и действия за тяхното преодоляване, включително своевременно въвеждане в действие на **системите за данни**.

Наличност на данните: става въпрос за данните и информацията, необходими за оценките, които следва да бъдат на разположение навреме, на необходимото ниво на дезагрегиране (национално, регионално, местно) и в необходимия формат. За тази цел е важно да се определят **основните източници на данни**, които могат да включват национални или регионални статистически единици, научноизследователски центрове, предприятия и други доставчици на данни.

Институционални договорености: те се отнасят до необходимите договорености, които държавите членки трябва да сключат с доставчиците на данни, включително договорености за контрол на качеството на данните. При институционалните договорености и договореностите за

контрол на качеството се взема предвид териториалният обхват, който е от значение за оценките, и се включва статистическото използване на данни от административните регистри⁴⁹.

Пропуски в данните: в миналото те бяха доста често срещано препятствие. Те произтичат от липсата на подходящи източници на данни, хармонизиране на съществуващите източници на данни и методологии за събиране на данни, недостатъчно данни за провеждане на анализи на динамични редове, ограничено или забавено прилагане на определени интервенции и др. Планът за оценка следва да включва действия за преодоляване на тези пропуски. Едно от ключовите действия в това отношение е да се гарантира, че **системите за данни** са създадени с необходимата конфигурация и могат да бъдат своевременно въведени в действие. Поуките от предишния програмен период са много подходящи в това отношение.

Основни въпроси, които да се обмислят

- Какви данни са необходими за различните оценки (данни за стойностите на общите и други показатели, друга количествена и качествена информация и т.н.)?
- Какви източници на данни са налични и какви са допълнително необходими?
- Какви пропуски в данните трябва да се вземат предвид?
- Кои са основните методологически въпроси, които трябва да се решат, за да се преодолеят пропуските в данните?
- Как се оценява наличието на данни с оглед на предишния опит?
- Какви системи за данни вече са въведени и как могат да бъдат адаптирани/преработени?
- Какви са условията и потенциалните правни изисквания за достъп до ограничени данни?
- Какви договорености са необходими, за да се гарантира, че оценителите имат достъп до данните, необходими за оценките?
- Как ще бъдат осигурени ясни и общи определения за различните заинтересовани страни/доставчици на данни по време на събирането на данни?
- Какви са необходимите ресурси (финансови, технически, човешки и т.н.) за събиране на данните?

Териториални аспекти

Институционалните договорености и договореностите за контрол на качеството отчитат териториалния обхват, който е от значение за оценките, и се включва статистическото използване на данни от административните регистри⁵⁰. Конкретните въпроси, които трябва да бъдат обмислени, включват:

- Договорености за предоставяне на информация с регионалните органи. Също така е целесъобразно да се определят вътрешно, във всеки регион, възможните договорености за получаване на информация с други участници, работещи на регионално равнище.

⁴⁹ Член 7, параграф 2 от Регламента за изпълнение.

⁵⁰ Член 7, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2022/1475.

- За да може информацията да се обобщава своевременно, е важно да се предоставят на регионите конкретни насоки, които да позволяват едновременно хомогенно предоставяне на данни/информация.
- Необходимо е събраната информация да позволява удобно дезагрегиране на териториално/регионално равнище, когато е целесъобразно.
- Целесъобразно е да се разгледа и анализира ролята на регионите като доставчици и потенциални потребители.

Примерен план за този раздел

1. Процедури и механизми за мониторинг
2. Потребности от данни и източници на данни за оценките
3. Договорености за данни
4. Пропуски в данните и действия за преодоляването им
5. Потребности от изграждане на капацитет

3.6 Съобщения и последващи действия

Какво да включва този раздел от плана за оценка

В този раздел от плана за оценка следва да се опишат подходите и инструментите за съобщения и последващи действия, като се използват поуки от предишни програмни периоди и се определят минимални стандарти за съобщения и последващи действия по отношение на резултатите от оценката. В настоящите насоки се предлага допълнително съдържание за раздела за данни и информация, както е показано в таблицата по-долу.

Таблица 7 — Предложено съдържание за раздел 6 от плана за оценка

Минимално съдържание ⁵¹	Допълнително съдържание	Обосновка
Описание на каналите/механизмите за разпространение на резултатите от оценката до целевите получатели	Описание на плана за съобщаване	Следва да има не само механизъм за разпространение, но и цялостен план за съобщения.
Описание на механизмите за последващи действия и използване на резултатите от оценката	Цели за съобщаването на констатациите от оценката	Това следва да бъде неразделна част от всеки процес на съобщаване.
	Роля на националните мрежи по ОСП	Мрежите по ОСП са ключов канал за съобщения и разпространение на информация и си струва да се обърне специално внимание върху по-подробното описание на тяхната роля.
	Роля на мониторинговия комитет	Мониторинговият комитет играе важна роля при разглеждането на напредъка, постигнат във връзка с последващите действия по констатациите от оценките, включително препоръките.
<p>Връзки на този раздел с други раздели от плана за оценка</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Раздел 1 — Цели и потребности</u>: резултатите от оценките (теми и дейности) ще бъдат съобщени и ще бъдат предприети последващи действия във връзка с препоръките. • <u>Раздел 2 — Управление и координация</u>: участниците/органите, участващи в структурите за управление, ще имат принос към разработването и прилагането на каналите и дейностите във връзка със съобщенията и последващите действия. • <u>Раздел 3 — Картографиране на заинтересованите страни</u>: някои заинтересовани страни ще имат конкретна роля в съобщенията и/или в последващите действия във връзка с резултатите от оценката. 		

⁵¹ Приложение III, точка 6 от Регламент (ЕС) 2022/1475.

- Раздел 4 — График: съобщенията и последващите действия трябва да бъдат включени в графика на плана за оценка.

Основни термини, които да се имат предвид

Описание на начина, по който **констатациите от оценката** ще бъдат разпространени до **целевите получатели**, включително описание на **създадените механизми за последващи действия** и за използване на резултатите от оценката.

Констатации от оценката: резултатите от оценките, включително заключенията и препоръките, следва да се основават на солидни доказателства. След това те могат да бъдат използвани от целевите получатели за различни цели, например за подобряване на изпълнението (ръководители на стратегическия план по ОСП), планиране на бъдещата политика (създатели на политики), повишаване на осведомеността относно резултатите от политиката (широката общественост).

Съобщения: с тях се гарантира, че констатациите от оценката (КАКВО) се предават на правилните получатели (КОЙ) в правилния формат (КАК) и в правилното време (КОГА).

Целеви получатели: те са заинтересовани страни от оценката на равнището на ЕС, на национално и регионално равнище, като например създатели на политики, оценители, изследователи, бенефициери и широката общественост.

Установени механизми: те се отнасят до информационните канали, т.е. средствата (напр. електронна поща, интернет, интранет, информационен бюлетин, събития), чрез които се разпространяват резултатите от оценката.

Последващи действия във връзка с резултатите от оценката: това може да стане чрез различни механизми (напр. планове за действие, семинари, работни срещи, комитети, посредничество в областта на знанието⁵²), за да се включат поуките и препоръките от оценките обратно в изпълнението на стратегическия план по ОСП и в цикъла на политиката, включително в разработването на бъдещата политика. Използването на знанията, получени от оценките, е основната цел на всяка оценка. Използването на знанията следва систематично да се анализира и споделя. Напредъкът, постигнат по отношение на последващите действия във връзка с констатациите от оценките, е една от функциите на мониторинговия комитет⁵³.

⁵² Терминът „посредничество в областта на знанията“ е добре описан в *Evaluation Matters — The Evaluation Policy for European Union Development Co-operation* („Въпроси, свързани с оценяването — Политиката на оценяване за развитието на Европейския съюз“) (<https://op.europa.eu/s/w7MN>). „Посредничеството в областта на знанията“ е отделна стъпка в процеса на насърчаване на приемането на констатациите. То включва използването на знанията по начини, по които ще повлияе на промяната. Ръководителят на оценката отговаря за осигуряването му. Основните потребители обаче са в най-добра позиция да популяризират доказателствата и констатациите от съдържанието на оценката. Ръководителят на оценката помага на основните потребители да изготвят план за действие за начина, по който възнамеряват да го направят. Това може да включва:

- Установяване на възможностите в цикъла на вътрешното планиране, когато оценката следва да се използва при вземането на решения, и кой ще отговаря за тези данни;
- Установяване на външни възможности за използване на доказателствата и констатациите от оценката, за да се повлияе на промяната;
- Метаоценки (систематично обобщаване на оценки), проведени с цел обединяване на основните познания по сходни теми.

⁵³ Член 124, параграф 3, буква г) от Регламент (ЕС) 2021/2115.

Основни въпроси, които да се обмислят

По отношение на съобщенията:

- Какви потребности от съобщения съществуват в държавите членки?
- Как най-добре да се съобщават резултатите от оценката и да се достига до съответните заинтересовани страни?
- Какви информационни канали могат да бъдат обмислени?

По отношение на целевите аудитории:

- Кои са целевите аудитории (съответните заинтересовани страни) за оценката като цяло и за резултатите от всяка конкретна оценка?

По отношение на ролята:

- Каква е ролята на мониторинговия комитет в процеса на съобщаване и последващите действия?
- Каква е ролята на националната мрежа по ОСП в процеса на съобщаване и последващите действия?
- Каква роля играят управляващият орган, разплащателната агенция, ръководителите на интервенции, администрациите на регионално равнище и т.н.?
- Какви други структури могат да се използват за съобщаване на резултатите от оценката (работни групи, мрежи и др.)?

По отношение на последващите действия:

- Как да се проследява използването на резултатите от оценката и препоръките?
- Как да се гарантира, че резултатите от оценката подобряват изпълнението на програмата?

Териториални аспекти

- Много е важно резултатите от оценките да могат да се използват от регионите и да се интегрират в процеса на вземане на решения за всички интервенции, които се определят/изменят и управляват на регионално равнище.
- Оценките следва също така да имат за цел да се получат общи заключения, които са от значение за различните региони. За тази цел някои оценки на национално равнище могат да включват казуси, които позволяват да се направят заключения на регионално равнище. За някои техники може да е добър вариант да се предоставят резултати на национално и регионално равнище (напр. хомогенно проучване, което може да се анализира поотделно за всеки регион).

- Освен това е уместно да се включат механизми за разглеждане/обсъждане на резултатите от оценките и техните последици на регионално равнище с регионалните органи.

Примерен план за този раздел

1. Използван подход и извлечени поуки от предходните програмни периоди
2. Цели за съобщаването на констатациите от оценката
3. Общ план за съобщения, включително канали за съобщаване и целеви аудитории
4. Подход за последващи действия, за да се гарантира изпълнението на препоръките за оценка и използването на резултатите от оценката

3.7. Ресурси, техническа подкрепа и изграждане на капацитет

Какво да включва този раздел от плана за оценка

В този раздел от плана за оценка следва да се опишат ресурсите, необходими за неговото изпълнение, и всички дейности за техническа подкрепа и изграждане на капацитет. Съдържанието на този раздел следва да гарантира, че е налице достатъчен капацитет в широк смисъл за изпълнението на плана за оценка.

Таблица 8 — Предложено съдържание за раздел 7 от плана за оценка

Минимално съдържание ⁵⁴	Допълнително съдържание	Обосновка
Описание на ресурсите (човешки, финансови и технически, включително ИТ)	Структуриран план за изграждане на капацитет за МГД за оценка на стратегиите за развитие на местно равнище	МГД са подобрили културата си на оценяване, но опитът от периода 2014—2020 г. показва, че все още има потребности, особено по отношение на рамките за оценяване и методите за оценяване ⁵⁵ . Наличието на конкретен план за изграждане на капацитет също така спомага за повишаване на културата на оценяване в МГД.
Описание на подкрепата за изпълнение: потребности от подкрепа на заинтересованите страни и администрациите (на национално, регионално и местно равнище, включително МГД), техническа подкрепа, насоки, изграждане на капацитет		

⁵⁴ Приложение II, точка 7 и член 7, параграфи 3 и 4 от Регламент (ЕС) 2022/1475.

⁵⁵ Различни дейности за изграждане на капацитет на Службата за помощ при оценяването подкрепят тази констатация, например https://enrd.ec.europa.eu/sites/default/files/evaluation_publications/fs-026-it-lags.pdf, както и [Проучването за подкрепа на оценяването на въздействието на LEADER върху балансираното териториално развитие](#).

Връзки на този раздел с други раздели от плана за оценка

- Раздел 1 — Цели и потребности: при планирането на ресурсите следва да се вземат предвид планираните теми и дейности за оценка.
- Раздел 4 — График: всички дейности за техническа подкрепа и изграждане на капацитет трябва да бъдат включени в графика.
- Раздели 2 и 3 — Управление и координация/Картографиране на заинтересованите страни: участници/органи/структури, участващи в управлението, и други заинтересовани страни ще имат потребности във връзка с изграждането на капацитет, които следва да бъдат взети под внимание.

Основни термини, които да се имат предвид

Описание на **ресурсите**, необходими и предвидени за изпълнение на плана за оценка, включително посочване на потребностите по отношение на административния капацитет, данните, финансовите ресурси и информационните технологии.

Описание на изпълнението на подпомагането по програмата по член 7, параграфи 3 и 4 от този регламент, включително **техническа подкрепа и дейности за изграждане на капацитет**, които са осъществени, за да се гарантира, че планът за оценка може да бъде изпълнен изцяло, както и планирано подпомагане за МГД за оценяване на стратегиите за местно развитие.

Ресурси: отнасят се до финансовите, техническите и човешките ресурси, необходими за изпълнението на плана за оценка. Техническите ресурси включват например системи за данни, бази данни, ИТ инструменти и др.

Техническа подкрепа и изграждане на капацитет: отнасят се до уменията, както и до всякаква външна подкрепа (напр. анализ, инструменти, насоки), необходими за изпълнението на плана за оценка. Те могат да включват технически/ИТ умения, методологически и/или аналитични умения. Подкрепата и изграждането на капацитет се предлагат след определяне на потребностите от подкрепа на заинтересованите страни и администрациите, участващи в оценките на стратегическите планове по ОСП на национално, регионално и местно равнище, включително на МГД⁵⁶. Подкрепата може да бъде предоставена под формата на обучение, насоки и всякакви други подходящи дейности за изграждане на капацитет, предлагани от или в сътрудничество с националната мрежа по ОСП⁵⁷. Тези дейности следва да отчитат разнообразния капацитет на институциите и заинтересованите страни в областта на мониторинга и оценката⁵⁸. Същевременно дейностите за изграждане на капацитет по отношение на оценяването допринасят и за повишаване на осведомеността относно значението на оценяването и за изграждане на култура на оценяване.

⁵⁶ Член 7, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2022/1475.

⁵⁷ Член 7, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2022/1475.

⁵⁸ Член 7, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2022/1475.

Основни въпроси, които да се обмислят

- Налице ли са съответните ресурси (човешки, финансови и технически) за изпълнението на плана за оценка?
- Как могат да бъдат получени съответните ресурси при необходимост?
- Какви са потребностите от изграждане на капацитет за изпълнението на плана за оценка и как да бъдат установени през целия период на изпълнение?
- Кои дейности за подкрепа и изграждане на капацитет за оценка са по-подходящи за кои институции и заинтересовани страни?
- Как да се планира и осъществи изграждането на капацитет на национално, регионално и местно равнище, включително за МГД?
- Какъв е наличният бюджет за различните дейности по оценка?

Териториални аспекти

- В зависимост от ролята, която поемат регионите при изпълнението на плана за оценка, е важно да се гарантира, че те разполагат с необходимите финансови и технически ресурси.
- Необходимо е да се обмислят действия за обучение и друга подкрепа, които да гарантират адекватното участие на регионите в процеса на оценка.

Примерен план за този раздел

1. Ресурси, необходими за изпълнението на плана за оценка (финансови, човешки, данни, ИТ)
2. Дейности за техническа подкрепа и изграждане на капацитет (списък, съдържание, график)
3. Структуриран план за изграждане на капацитет за МГД

ПРИЛОЖЕНИЕ — ОПРЕДЕЛЕНИЯ НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ОЦЕНКА

Определенията, използвани за критериите за оценка, са представените в инструмент № 47 от инструментариума за по-добро регулиране⁵⁹ и са обобщени в карето по-долу.

Каре 1 — Определения, използвани за критериите за оценка

ЕФЕКТИВНОСТ

При анализа на ефективността се разглежда доколко успешни са били действията на ЕС за постигане на целите или за напредъка към тях. С оценката следва да се формира: а) становище относно постигнатия до момента напредък и б) ролята на действията на ЕС за постигане на наблюдаваните промени. При анализа на ефективността следва също така да се разгледат отблизо ползите от намесата на ЕС, тъй като те се разпределят между различните заинтересовани страни („Насоки за по-добро регулиране“, инструмент № 47, стр. 403).

Има две нива на ефективност, които трябва да се разглеждат: а) оперативна ефективност, при която напредъкът в постигането на специфичните цели на ОСП се оценява въз основа на целевите стойности на показателите за резултатите, и б) въздействие, при което напредъкът в постигането на общите и специфичните цели на ОСП се оценява въз основа на показателите за въздействие.

ЕФИКАСНОСТ

По отношение на ефикасността се разглеждат ресурсите, използвани от дадена интервенция, за дадените промени, породени от интервенцията. При анализа на ефикасността следва да се разгледат отблизо разходите за интервенцията на ЕС, тъй като те се начисляват на различните заинтересовани страни. При анализа на ефикасността следва също така да се съпоставят установените разходи с ползите, установени в рамките на критерия за ефективност, както и да се проучи потенциалът за опростяване и намаляване на тежестта. („Насоки за по-добро регулиране“, инструмент № 47, стр. 404—405)

ЦЕЛЕСЪОБРАЗНОСТ

Целесъобразността се отнася до връзката между потребностите и проблемите към момента на въвеждане на интервенцията и по време на нейното изпълнение. По отношение на целесъобразността следва да се отчита и връзката между настоящите и бъдещите потребности и проблеми в ЕС и целите на интервенцията. („Насоки за по-добро регулиране“, инструмент № 47, стр. 407)

СЪГЛАСУВАННОСТ

Оценката на съгласуваността включва проучване на това доколко добре (или не) различните интервенции, политики на ЕС/международни политики или национални/регионални/местни елементи на политиката работят заедно. Проверката на „вътрешната“ съгласуваност означава да се провери как различните компоненти на една и съща интервенция на ЕС се сработват за постигане на нейните цели. Проверката на „външната“ съгласуваност означава, че подобни проверки могат да се извършват по отношение на други („външни“) интервенции на различни нива. Когато е целесъобразно, анализът на съгласуваността може да включва проверка дали интервенциите са в съответствие с целите на Европейския зелен пакт или дали интервенцията е в съответствие с общите екологични цели (като Европейския закон за климата) или други политики, насочени към околната среда. („Насоки за по-добро регулиране“, инструмент № 47, стр. 408)

ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ ОТ СЪЮЗА

С добавената стойност от ЕС се търсят промени вследствие на намесата на ЕС отвъд това, което разумно би могло да се очаква от националните действия на държавите членки. Съгласно принципа на субсидиарност (член 5 от Договора за Европейския съюз) и в областите, които не са от изключителна компетентност, ЕС следва да действа само когато целите могат да бъдат постигнати по-добре чрез действия на Съюза, отколкото чрез действия на държавите членки. („Насоки за по-добро регулиране“, инструмент № 47, стр. 409).

⁵⁹ [Инструментариум за по-добро регулиране — глава 6 \(europa.eu\)](#)

European Evaluation Helpdesk for the CAP

Rue Belliard 12,
1040 Brussels, Belgium
+32 2 808 10 24

evaluation@eucapnetwork.eu

https://eu-cap-network.ec.europa.eu/index_en

Funded by
the European Union